

29. travnja 2022.

broj 174

KU ZI S?

LIST ZA MLADEŽ

4

PREDSTAVLJAMO

NOVI HRVATSKI ODJEL – 1.05

6

REPORTAŽA

VELIKI MATURALAC

18

GLAZBA

FADE OUT

19

IGRICA

GRAND THEFT AUTO V

FOTO MJESECA

Mali maturalac

List je besplatan

Osnivač: NIU Hrvatska riječ

Nakladnik: NIU Hrvatska riječ

Trg cara Jovana Nenada 15/II

24000 Subotica

Za nakladnika: Ladislav Suknović

Urednik izdanja: Davor Bašić Palković

Zamjenica urednika: Kristina Ivković Ivandekić

Suradnici: Klara Dulić, Andrea I. Darabašić, Ivan Benčik, Dejan Prčić

Lektura: Zlatko Romić

Korektura: Davor Bašić Palković

Tehnički prijelom: Thomas Šujić, Jelena Ademi

Fotografije: Ana Francišković, Pixabay

E-mail: kuzis07@gmail.com

Web: www.hrvatskarijec.rs/stranica/kuzis/

Tisak: Rotografika d. o. o., Subotica

List izlazi uz redovitu potporu Pokrajinskog tajništva za kulturu, javno informiranje i odnose s vjerskim zajednicama

Knjige u ruke

Draga naša *Kužiš?!* družino, vjerujem da nisam jedina kojoj je vrijeme između Božića i Uskrsa proljetelo nevjerojatnom brzinom. Vama koji trebate rješavati ocjene, učite za posljednje kontrolne zadatke i odgovaranje vjerujem da je vrijeme itekako brzo prošlo te da proklinjete sve dane tijekom kojih niste učili. Ipak, vjerujem da je najteže onima koji na listi obveza za samo mjesec-mjesec i pol imaju prijemni za upis na fakultet. Osim što je priprema neophodna, tu su i sve one ostale propratne stvari koje te prate bez tvog dopuštenja poput straha zvanog »što ako?«, panike zvane »ja ovo ne mogu« i žaljenja poput »što mi je uopće palo na pamet da se pripremam za ovo?«. Pobjedu najgoreg neprijatelja svakako odnosi strah »što ako?« koji ima tisuću nastavaka, pitanja i potpitanja. Iako nisu ugodni, oni su normalni tako da se pokušajte opustiti i dati svoj maksimum u pripremi a sve ostalo kako bude – nije do vas. A bude na kraju uvijek dobro. Svakako se u tim momentima straha i panike okružite prijateljima i obitelji koji će vas razoružati toplim riječima, zagrljajem ili nekim dobrim obrokom i pjesmom koji će vašu muku svakako u tom trenutku učiniti manjom.

Prijemni nas čeka, Uskrs je prošao, a za koji dan nas očekuje Međunarodni praznik rada – 1. svibanj koji je ustanovljen 1889. godine. Njegovi začeci potječu iz 1886. godine, kada su stotine hiljada američkih radnika izašle na ulice Chicaga kako bi zahtijevale opće prihvatanje osmosatnog radnog vremena. Trećeg svibnja je izbila tuča u kojoj su od strane policije ubijena četiri člana sindikata. To je bila inicijalna kapisla da i radnici na poziv anarhista **Augusta Spiesa** i **Alberta Parsons**a dođu na prosvjede naoružani i novi su zakazani već za sutradan. Iako je na spomenuti prosvjed došlo svega 3.000 radnika, pred kraj prosvjeda netko je pod nerazjašnjenim okolnostima bacio bombu, ubivši pri tome sedam radnika i ranio 67 policajaca. Gradske vlasti su gotovo godinu i pol dana kasnije za taj čin optužile anarhiste, poslije čega su njih osmorica bili osuđeni na smrtnu kaznu. Više od 200.000 ljudi je bilo prisutno u njihovoj povorci, a već 1889. godine je na Prvom kongresu 2. Internacionalne ustanovljeno da je »Prvi svibanj zajednički praznik svih zemalja na kojima radnička klasa treba manifestirati jedinstvo svojih zahtjeva i svoju klasnu solidarnost«.

Od tada se svake godine godine baš 1. svibnja obilježava praznik radnika i njihovih prava na svim svjetskim meridijanima. Ovaj praznik je prvi puta u Srbiji obilježen 1. svibnja 1893. godine, i to velikim prosvjednim skupovima u Beogradu (izvor: *danas.rs*). U Srbiji je ovaj praznik danas poznatiji kao Dan za roštilj, prirodu i društvo i iako se ta navika ustalila u tolikoj mjeri da je za sve nas u suštini to postalo lijepo i normalno, nije loše podsjetiti se zašto je i kako nastao spomenuti praznik te porazgovarati o dobrim i lošim uvjetima koji nas okružuju, kao i o njihovim potencijalnim rješenjima.

To bi vjerojatno trebali činiti svi radno sposobni i aktivni ljudi u ovoj državi, a vi budući studenti, knjige u ruke i sretno!

Zainteresirani za stručne predmete

Odjel broji 22 učenika, od čega su 11 djevojčice i 11 dječaci. U odjelu ima dosta sportaša, sviraju se električna gitara i harmonika, volontira se u Crvenomu križu

Srednjoškolsko obrazovanje na hrvatskom nastavnom jeziku u rujnu je u subotičkoj Srednjoj medicinskoj školi započeo i odjel 1.05 općeg smjera, profila Medicinske sestre – tehničari. Odjel broji 22 učenika, od čega su 11 djevojčice i 11 dječaci. Učenici su većinom iz Subotice, ali i iz okolnih mjesta (Palić, Tavankut, Sombor, Odžaci, Kula, Bezdan, Monoštor, Prigrevica). Njihova razrednica je profesorica hrvatskog jezika i književnosti **Morena Rendulić**.

»Svaki početak u životu je težak. Najviše zato jer smo uvijek puni straha pred nepoznatim, a često zaboravimo da to nepoznato dolazi kako bismo upoznali i one kutke unutar sebe koje dosad nismo otkrili. Tako je i pri upisu u srednju školu: novi predmeti, novi profesori, sklapanje novih prijateljstava... Učenici odjela 1.05 su vrlo različiti pa se jako dobro snalaze u raspravama (uočavam to prilikom inter-

pretativnih analiza književnih djela). Naravno, najviše interesa pokazuju za stručne predmete, što me veseli jer to je njihova budućnost, a najvažnije je u životu pronaći ono što voliš i raditi upravo to«, kaže Morena Rendulić.

Spotaši, glazbenici, volonteri...

I odjel 1.05 je prošao kroz kombiniranu nastavu i nastavu na daljinu što, kako Rendulić navodi, nije bilo najdraže rješenje te su jedva čekali povratak u klupe. Ona ističe kako je najprirodnije čovjekovo stanje da se kreće i da komunicira s drugim ljudima te kako su ih upravo svakodnevni kontakti uživo povezali i stvorili od njih zajednicu.

»Ponosna sam na to što u razredu ima dosta sportaša koji postižu brojne zapažene uspjehe, i to u vrlo različitim sportovima; ima tu košarke, hrvanja,

taekwondoa, nogometa... Sviraju se električna gitara, harmonika... Volontira se u Crvenomu križu... Prvi sam put razrednica i veliki mi je ovo izazov, ali silno sam sretna što sam započela to četverogodišnje putovanje koje će, sudeći po dosadašnjim dojmovima, biti uzbudljivo, ponekad s neplaniranim izletima, ali vrijedno truda», zaključuje ona.

Odličan smjer za znatiželjne

Učenica 1.05 odjela **Barbara Stanić** s Palića se za ovaj smjer odlučila još u sedmom razredu osnovne škole. Ona kaže kako je od iskustava drugih učenika zaključila da je Srednja medicinska škola najbolji izbor i da će nakon završetka školovanja uvjerljivo vladati znanjem koje će joj u budućnosti trebati i služiti.

Omiljeni predmeti su mi engleski, hrvatski, anatomija i fiziologija i srpski kao nematerinji jezik, a što se tiče predmeta koji podrazumijevaju praksu, to su prva pomoć i zdravstvena njega. Društvo mi se jako dopada, svi smo se sprijateljili i svatko je sebi našao nekog bliskog i dragog. Skoro da nisam nikoga poznavala, ali zahvaljujući mojoj komunikativnosti sada sam u okruženju s ljudima koji mene vole i ja njih; družimo se svaki dan i izvan škole», kaže naša sugovornica.

Školski dani i sjajno društvo

Subotičanin **Darko Berati** ovaj smjer planira upisati od 13. godine kada je, kako kaže, počeo gledati serije i filmove na temu medicine. On ističe zado-

»Odabrala sam hrvatski odjel iz razloga što je moj otac iz Hrvatske te je njegova želja bila da upišem na ovom jeziku, što mi nije predstavljalo problem jer sam se navikla i tako komuniciramo zajedno«, ističe ona.

Barbara navodi da joj se Medicinska škola dopada i naglašava kako imaju odlične profesore, ali i enterijer škole te ističe kip Hipokrata koji stoji na ulazu škole. Ona naglašava da je Medicinska škola u potpunosti opravdala njena očekivanja.

»Još od ranije sam znala da su moja škola i smjer zanimljivi i da me čeka puno novih stvari koje ću iskusiti. Ovo je odličan smjer za znatiželjne učenike.

voljstvo odabirom škole i veoma se raduje, jer je u sjajnom odjelu kom se lako privikao.

»Svaki dan u školi je sve zanimljiviji i radujem se istom. Omiljeni predmet mi je zdravstvena njega (vježbe) na kojoj radimo sve ono što smo učili u teoriji, samo u praktičnom dijelu. Osim toga, omiljeni predmeti su mi engleski jezik, anatomija i fiziologija na kojoj učimo građu i funkciju ljudskog tijela. Društvo je super, svaki dan je s njima ljepši. Nekoliko osoba sam upoznao tijekom raspusta, pa smo se još tada krenuli družiti, tako da mi je u početku bilo lakše uklopiti se u društvo«, navodi Darko.

Kristina Ivković Ivandekić

Kruna srednjoškolskog obrazovanja

Ova generacija učenika okupila se na putovanju na relaciji Subotica – Mostar – Međugorje – Sarajevo – Subotica

Izvanastavne aktivnosti koje su, iz svima poznatih epidemioloških mjera, utihnule protekle dvije godine sada su započele maturalnom ekskurzijom na koju su išli maturanti srednjih škola. Tako se ova generacija učenika prvi puta okupila na putovanju (od 25. do 27. ožujka) na relaciji Subotica – Mostar – Međugorje – Sarajevo – Subotica.

Na veliki maturalac uputili su se učenici cjelovite nastave na hrvatskom jeziku, ali i učenici koji su bar jedan ciklus obrazovanja završili na materinjem jeziku. Njih 49, učenici su Gimnazije *Svetozar Marković*, Politehničke škole i Medicinske škole u Subotici, te im se priključio i učenik Poljoprivredne škole u Bačkoj Topoli.

Iskustva koja će se pamtili

Svi maturanti složili su se oko istoga: ova je trodnevna ekskurzija bila nešto posebno, nešto što će se pamtili cijeloga života.

»Nažalost, mi smo generacija koja do sada nije često putovala, te nam je ovo bilo prvo zajedničko putovanje u ove četiri godine koliko se poznajemo. Ekskurzija je doista bila odlično organizirana. Prelijepa mjesta i znamenitosti smo vidjeli, a naša voditeljica **Nataša** se maksimalno potrudila da nam sva mjesta dočara na najbolji mogući način«, priča **Ana Horvac-**

ki, učenica subotičke Gimnazije i dodaje kako su se svi lijepo uklopili i družili.

»Mislim da je upoznavanje s vršnjacima iz drugih škola dodatno pridonijelo zanimljivosti ekskurzije. Puno toga smo vidjeli, od mosta gdje je bila bitka na Neretvi, Mostara gdje smo imali odličan smještaj, prelijepe prirode kod vrela Bune, prekrasnog Međugorja do nezaboravnog Sarajeva. Sva ta mjesta su ostavila prelijep dojam i upotpunila ovu trodnevnu ekskurziju«, kaže Ana.

Slično mišljenje ima i njena kolegica iz škole **Sara Vuković**, koja je također ekskurziju ocijenila odličnom.

»Imali smo priliku vidjeti predivna mjesta i znamenitosti. Prošetali smo se Mostarom navečer i ujutro, kako bismo vidjeli razliku u ritmu grada i osjetili noćni život. Sama ljepota Mostara ostavila je veliki dojam na mene. Posjetili smo Gimnaziju u Mostaru, gdje, kao i kod nas u Gimnaziji, postoji nastava na hrvatskom. Bilo je zanimljivo slušati i naučiti nešto o njihovoj školi i obrazovanju. Maturalna ekskurzija je nešto što se dugo pamti, sva moja očekivanja su ispunjena i izuzetno sam zadovoljna ovim iskustvom.«

»Bilo mi je super, društvo je bilo odlično. Najviše mi se svidjelo kad smo bili u Sarajevu, iako smo tamo bili svega par sati. Sprijateljili smo se s vršnjacima iz drugih škola, s nekim više, s nekim manje, ali uglav-

6

Potpora mladih iz BiH

nom smo se svi upoznali. Stvarno je bilo lijepo, a moglo je trajati koji dan duže i mislim da bismo se svi oko ovoga složili», kaže **Leona Matković**, također učenica Gimnazije.

Upoznavanje za budućnost

»Na maturальноj ekskurziji je bilo odlično. Najviše mi se svidio Mostar. Iznenadio sam se koliko je zanimljiv i lijep grad, a nisam mogao ni zamisliti da ima tako puno novih građevina. Bili smo i na izvoru Bune koji me osobito dojmio veličinom i ljepotom prirode. Društvo je bilo raznoliko, ali to mi nije predstavljalo problem. Iako sam iz neke sasvim druge škole, trudio sam se sa svima družiti, te sam upoznao vršnjake, što je odlično iskustvo«, kaže **Josip Dulić**, maturant Poljoprivredne škole u Bačkoj Topoli.

Nina Šarčević maturantica je Medicinske škole, a o maturальноj ekskurziji je rekla:

»Dojmove ne mogu dočarati riječima. Iako je trajala samo tri dana i dosta vremena smo proveli u putu, ljepšeg provoda nisam vidjela. Maturalna ekskurzija je nekako zaokružila naše školovanje. Nova prijateljstva koja sam sklopila, mjesta koja sam posjetila i sam osećaj koji sam imala dok sam bila dio tako dobre ekipe je razlog zbog kog ću maturальnu ekskurziju pamtit i čitav život«.

Ova, kao i druge izvannastavne aktivnosti u organizaciji Hrvatskog nacionalnog vijeća imaju aktivnosti i programe usmjerene na stjecanje znanja, vještina i podizanje kvalitete nastave na hrvatskom jeziku. Hrvatsko nacionalno vijeće je uz podršku Hrvatske, projektnim i proračunskim sredstvima, kao i Hrvatima iz Bosne i Hercegovine, veći dio puta i programa financijski pokrilo, a na roditeljima je bilo samo sufinanciranje.

»Trudimo se da roditelji nemaju neke velike izdatke, te da svi mogu putovati. Ovoga puta su nam puno pomogli mladi HDZ-a u Bosni i Hercegovini koji su zahvaljujući suradnji s predsjednikom Mladeži DSHV-a **Marinom Piukovićem** bili upoznati s ovim programom. Oni su za sve učenike financirali smještaj u studentskom domu *Dompes* u Mostaru. Tijekom puta smo posjetili Mostar noću i danju, obišli smo Bunu, Međugorje, Sarajevo, Bašćaršiju, a ono što bih osobito izdvojila jest da smo posjetili Gimnaziju u Mostaru, gdje se nastava, kao i kod nas, odvija na dva jezika – bošnjačkom i hrvatskom. Njihovi maturanti su nam predstavili svoju školu, a potom su i naši učenici predstavili svoje škole i obrazovanje na hrvatskom u Srbiji«, priča asistentica u obrazovanju HNV-a **Nataša Stipančević**, koja je uz profesore vodila učenike na ovu ekskurziju.

K. U.

Ulaganje u talente

»Vrlo je važno da se danas, kada je naš medijski prostor prezasićen vulgarnim sadržajima i raznim televizijskim emisijama koncipiranim po principu lake zabave, u programskoj shemi televizije nađe i edukativni program«, ovom rečenicom priču o projektu školskog dnevnika pod nazivom *Svetozarac* započinje profesor povijesti u subotičkoj Gimnaziji *Svetozar Marković Sava Samardžić*.

Dnevnik *Svetozarac*

U vrijeme pandemije covida-19 i uslijed činjenice da se veći dio društvenih aktivnosti preselio na društvene mreže i televiziju, Samardžić navodi kako su učenici Gimnazije odlučili da svoj rad predstavljaju putem školskog dnevnika *Svetozarac* na tri jezika (srpski, hrvatski, mađarski), a iz potrebe da budu povezani u vrijeme kada to često nije bilo moguće. U dnevniku su predstavili tjedne aktualnosti u školi sa željom da i oni učenici koji nisu tog tjedna u školi saznaju što se sve događalo. U rubrici »Prilog o...« predstavljani su učenici, profesori, predmeti koje predaju, kulturna događanja u gradu, subotički glazbeni intermezzo za sunčana i vesela jutra, neka dobra knjiga za kišne jesenske i hladne zimske dane.

»U prilogu 'U školskoj klupi ponovo' pojavljivali su se bivši učenici koji su govorili o svom vremenu provedenom u školi, anegdota, ekskurzijama, gimnazijskim ljubavima. Oni su govorili o svom životnom iskustvu i o značaju gimnazijskog koncepta obrazovanja. Čitava priča školskog dnevnika bila je začinjena mudrim mislima balkanskih, europskih i svjetskih mudraca, čije su mudrosti bile na korist i autorima i gledateljima. Značaj smo prepoznali u činjenici da se za kratko vrijeme javnost upoznala s našim radom u školi i izvan nje. To su učenici osjetili te shvatili da je to još jedan njihov prostor za izražavanje prema svijetu i njegovo bolje upoznavanje, da radosnim i svijetlim sadržajem osunčamo medijski prostor i učinimo ga

korisnijim. Sve je ovo ostvareno uz tehničku podršku *Yu eco* televizije, koja je pokazala volju i želju da u svoj programski sadržaj uvrsti naš dnevnik i želju da preko televizije učenici – profesori – škola komuniciraju s gledateljima«, napominje Samardžić.

Profesor Samardžić ističe da je kao podrška svemu što rade škola dobila poziv da njenih petero učenika posjeti kamp Andrevlje na Fruškoj gori gdje su se pod pokroviteljstvom Ministarstva prosvjete, znanosti i tehnološkog razvoja održavale radionice za talentirane učenike s teritorija AP Vojvodine. Svoja iskustva sa sudjelovanja u ovom programu s nama su podijelili **Ivan Huska, Lucia Mamužić i Dominik Kujundžić**.

Dojmovi s kampa

Ivan Huska: »Program je bio koncipiran tako da se radi i usavršava team building, da se prepoznaju razni skriveni talenti (koje mnogi učenici imaju), da se uz kolektivni rad i razne sukobe mišljenja i stavova prikaže i predstavi jedan projekt. Program je trajao pet tjedana, ali su se učenici smjenjivali svakog tjedna. Svi prisutni učenici su se dijelili u četiri grupe, pa se time poticalo i međusobno upoznavanje mladih, koje je urodilo plodom. Moj prijatelj i ja smo išli drugog tjedna projekta i naša tema za projekt bila je 'Vitez bez straha i mane – nekad i sad', koju je naša grupa prikazala u vidu prezentaci-

je. S našom mentoricom, profesoricom psihologije, prikazali smo upravo kako se ponašanje i osobine pravoga viteza pokazuju i danas u skoro svakome od nas. Imali smo četiri puta rad u grupi, zabavni program, a jedan dan smo išli u Novi Sad, gdje smo posjetili Filozofski fakultet i malo se upoznali s njihovim načinom rada, a pritom smo posjetili i Sajam obrazovanja i knjiga. Nakon toga smo otišli u Srijemske Karlovce u Karlovačku gimnaziju, gdje su nas upoznali s poviješću same škole i pokazali nam prostor, koji je, po meni, najljepši od svih škola u kojima sam bio. S učenicima s programa sam našao zajednički jezik i združio se, a nakon kampa smo ostali i u kontaktu. Ovakvih projekata treba biti više, jer je ovo način da se mladi međusobno upoznaju, a pritom dodatno upoznaju i sebe. Da izgrađuju sposobnost rada u grupama, traže talente, da znaju pristupiti i drugim ljudima i njihovim mišljenjima i stavovima. A nakon svega i da se dobro zabave, i kvalitetno provedu svoje vrijeme».

Lucia Mamužić: »Kamp Andrevlje bio je jedno predivno iskustvo. Ja, kao vjerujem i svi ostali, otišli smo tamo apsolutno bez ikakvog očekivanja. Nismo znali što nas čeka i vjerojatno je baš zbog toga i sam dojam o kampu iznenađujuće prekrasan. Svakog tjedna bila je različita grupa od po 40-ak učenika koji su prvi dan bili podijeljeni u četiri grupe kod četiri različita profesora (mentora) i svatko je sa svojim mentorom provodio vreme tih radionica/predavanja preko kojih su nam oni prenosili svoja znanja i iskustva. Svaki dan smo imali točno određen raspored obroka i radionica. Osim u srijedu, kada smo imali posjet Filozofskom fakultetu u Novom Sadu i Sremskim Karlovcima u kojima smo posjetili Sabornu crkvu, Muzej grada i Gimnaziju gdje nam se obratio direktor. U subotu smo ujutro imali doručak i poslije toga smo imali prezentacije onoga što smo radili proteklog tjedna i tužan povratak kući. Koliko god to bilo čudno, mi smo se svi jako zbližili u tih šest dana prvenstveno zbog toga

što smo u grupama kod mentora bili odvojeni od ljudi koje smo znali od prije, a u sobama smo bili po grupama i onda smo zapravo bili 'osuđeni' jedni na druge. Svi su bili spremni za nova poznanstva i baš zbog toga smo se vjerojatno tako dobro i složili jer smo svi došli otvoreni da upoznamo nekog novog i naučimo nešto novo. Ovaj kamp bio je zapravo jedno predivno iskustvo baš zbog toga što su svi bili spremni prihvatiti nove ljude. Osim toga što smo naučili dosta toga dobrog u području koje nismo znali, naučili smo se i snalaziti u situacijama s nepoznatim ljudima«.

Dominik Kujundžić: »Na kampu smo svaki dan radili na projektu, to jest prezentaciji koju smo predstavili svima na kraju. To je bilo vrlo slobodno i mogli smo iz bilo koje perspektive pristupiti temi koju smo dobili. Svakog dana smo imali ukusne obroke, a u srijedu smo išli na izlet u Novi Sad gdje smo posjetili Filozofski fakultet, Sajam knjiga kao i gimnaziju u Srijemskim Karlovcima. Tijekom izleta smo snimali intervju jer nam je to trebalo za projekt. U grupi smo provodili dosta vremena, tako da je slobodnog vremena bilo manje. Žao mi je što se nisam mogao više šetati po prelijepoj prirodi koja nas je okruživala. Nevjerojatno smo se svi brzo zbližili iako nas je bilo iz svih dijelova Vojvodine. Takav rad u grupama, bez obzira na produktivnost projekta, je dobar jer smo se mi otvarali, upoznavali i zbližavali kako s akcentima tako i s forama i običajima. Svi smo iz Vojvodine i nije velika udaljenost u pitanju, ali vidjeli smo da smo različiti što nas je još više privuklo jedne drugima. Taj centar se naziva Centar za talentirane učenike i divno je vidjeti da nas ima toliko. Svatko ima neke svoje moći, svoje sposobnosti i zadivljujuće talente. Svatko od nas je bio poseban i s razlogom smo bili tamo. Zadovoljstvo mi je bilo raditi i provoditi vrijeme s tako obrazovanim i inteligentnim ljudima. Vrlo rado bih ponovo išao u Andrevlje ili na bilo što slično tome«.

Kristina Ivković Ivandekić

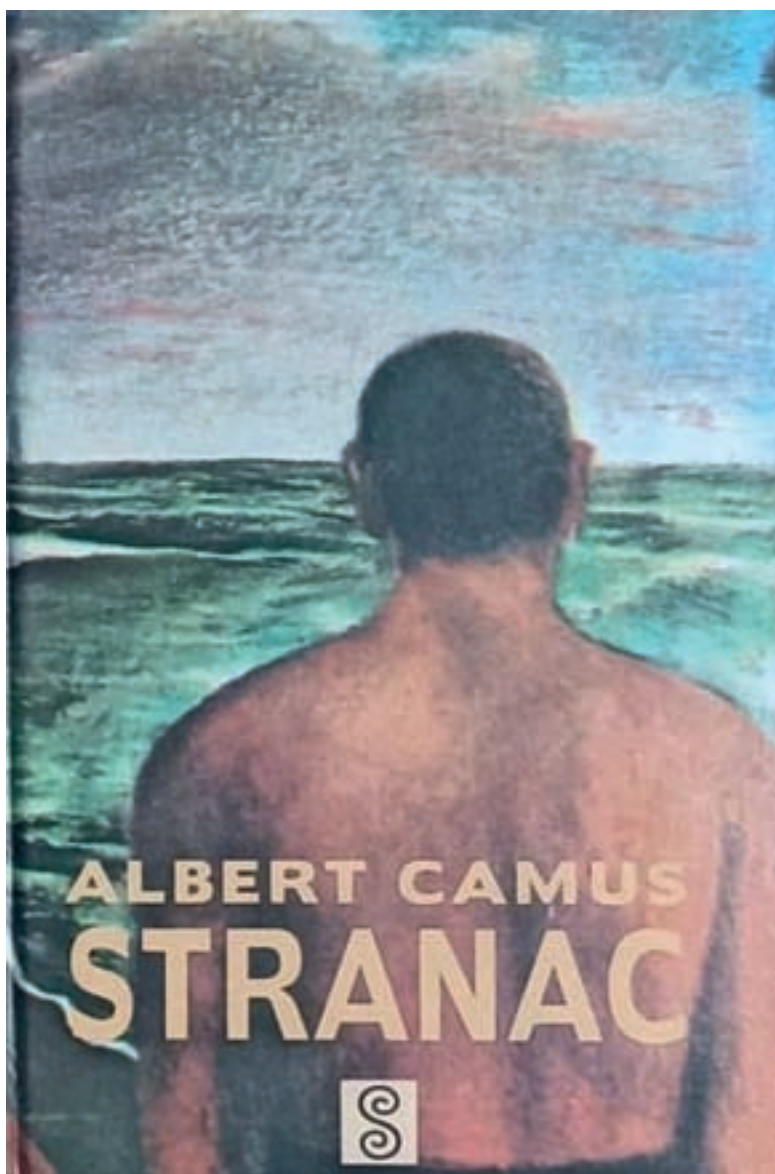
Stranac

Albert Camus napisao je djelo *Stranac* u razdoblju kasnog modernizma, odnosno u književnoj epohi u kojoj je zastupljena filozofija egzistencijalizma i apsurd. Egzistencijalizam se zasniva na pitanjima: tko sam ja?, koja je svrha života?, što je smisao života?... Dok se apsurd temelji na nečemu abnormalnom, besmislenom, nečemu drugačijem od normi koje nas okružuju. Iako možda na prvu nije lako uočiti poveznicu između egzistencijalizma i apsurd, djelo *Stranac* pokazuje čvrstu vezu između našeg postojanja i apsurd kojim smo okruženi. Djelo prikazuje jasnu sliku kako jedan individualac može biti otuđen i osuđen samo zato jer se ne uklapa u norme. Ovo je djelo najbolji prikaz kako su ljudi sujetni i ogorčeni prema stvarima koje ne razumiju.

Mersault je jedan običan čovjek, čovjek kao i svi ostali, no on biva osuđivan i diskriminiran zato jer se ne uklapa u već postojeće norme, tretiraju ga kao otuđenika od društva. Ljudima Mersault nije bio jasan jer nije imao ambicije za napredovanjem u karijeri. Zato im nije bilo niti jasno kada vezu s Marie nije htio ovjekovječiti brakom. Najviše je osuda dobio zbog toga što ne vjeruje u boga i što nema potrebu opravdati svoje postojanje i zagrobni život. Mersaultov se pogled na svijet očituje u njegovim postupcima i stavovima. Njegov život je monoton i miran, ništa ga ne zanima što se događa i baš mu je svejedno. Iako počinio zločin ubojstva, on staloženo prihvaća odgovornost za učinjeno. Nažalost, za Mersaultovu sudbinu je krivo društvo. Društvo mu nije sudilo za učinjeno djelo, već zato što je drugačiji od drugih. Zanimarili su sve činjenice na sudu te su ga osudili na smrtnu kaznu. Upravo zato djelo nosi naslov *Stranac*, jer se Mersault promatra kao stranac, kao čudak čudak, a samo zato što ne pripada društvenim normama. Ovdje je ideja bila da se prikaže kako su ljudi sujetni i kako nemaju razumijevanja za drugačije pojedince.

Ovo djelo predstavlja društveni problem od početka postojanja ljudske civilizacije pa do dana današnjega. Mersault je čist primjer pojedinca koji je diskriminiran zbog svojih uvjerenja. Ovaj pojedinac može biti bilo tko od nas, zato mislim da je ovo djelo dobar pokazatelj da se mi ljudi kao društvo trebamo mijenjati, da trebamo biti više razumni jedni prema drugima. Camusovo djelo je savršen prikaz kako je osuda ljudske egzistencije potpuno besmislena.

Luka Suturović, GFT 4/8,
Politehnička škola, Subotica

Stranac

Ovo je djelo napisao književnik Albert Camus u 20. stoljeću. Kroz djelo uviđamo filozofiju egzistencijalizma koja označava čovjekovo postojanje te nam ističe kako svaki čovjek ima mogućnost birati što želi biti. S druge strane, djelo prikazuje i filozofiju apsurd, čudne situacije koje nemaju smisla.

Mersault je otuđen od društva u kojem živi zato što vodi svoj život na svoj način, a upravo zbog toga ga društvo odbacuje i ne prihvaća. Mersaultova otuđenost se očituje u njegovom odnosu prema karijeri, ljubavi, braku i vjeri. Kada mu šef ponudi bolji posao u Parizu, on ga odbija na šefovo čuđenje. Želi zadržati svoje strao

rando mjesto jer je zadovoljan njime, dobro mu je i ne vidi potrebu za promjenom. Kroz odnos s Marie vidimo njegove nesvakidašnje stavove prema braku i ljubavi. Nije pretjerano zainteresiran, a po mišljenju drugih ljudi on nije dovoljno posvećen tom odnosu. Mersault je odgovoran za svoje postupke i to se vidi kroz cijelo djelo. Ali ono za što nije odgovoran jest njegova sudbina. To je trenutak kada u djelu počinje apsurd. Za njegovu sudbinu je krivo društvo koje ga ne prihvaća i ne poštuje. Društvo ne može, ali i ne želi razumjeti njegove stavove i poglede na život te upravo zbog toga dobiva prestrogu kaznu – smrtnu kaznu. I sam naslov djela nam govori u kakvom je položaju Mersault u odnosu na društvo. On je stranac u društvu u kojem živi, on je neshvaćeni čovjek koji je samo živio svoj život na svoj način.

Ovo je djelo na mene ostavilo snažan dojam jer se donekle mogu poistovijetiti, ali i suosjećati s glavnim likom. Razumijem nepravdu koja mu je nanesena i posljedice te nepravde. Problem je što društvo od nas očekuje da se ponašamo kao prototipi i kao nešto što nismo. U suprotnom, ako živimo na svoj način, onako kako mi sami želimo, nećemo biti shvaćeni, bit ćemo osuđeni, ali i otuđeni.

Filip Katana, GI 4/4, Politehnička škola, Subotica

11

Želim živjeti u društvu koje...

Sjećam se da sam još u ranom djetinjstvu primjetila da sam drugačija. Oduvijek sam sebe smatrala izvanzemalcem s nekog drugog planeta, a okolina nikada ne bi propustila priliku da me osudi.

Često sam zamišljala kako bi izgledao život u društvu koje ne osuđuje različitosti, već ih prihvaća. Dosta mi je slušati mišljenja o tome da muškarac drugačijeg seksualnog opredjeljenja treba dobiti metak u čelo. Želim vidjeti da se oba spola međusobno poštuju. Više ne mogu slušati priče kako su sve žene žrtve, a svi muškarci nasilnici. Srce mi se lomi na komade dok gledam djecu koja se plačući vraćaju kući, zato što ih društvo ne prihvaća zbog boje odjeće ili rupe na tenisicama. Voljela bih da ne moram objašnjavati bratu zašto je crkva spaljivala znanstvenike ili što je rasizam. Voljela bih da me nikada nije pitao što je nacizam jer onda ne bih došla do neizbježne misli: ljudi su čudovišta, životinje s najrazvijenijim mozgom, ipak nedovoljno razvijenim da shvate i prihvate različitosti. Čemu ljudska svijest ako smo toliko samodestruktivni? Voljela bih da sam se rodila na planetu na kojemu nikoga nije briga kako ću se obući, već kakva sam osoba. Na planetu na kojemu neću osjetiti strah i bol u trbuhu kada trebam reći ono što zaista mislim.

U tom društvu ne bi postojali ljudi koji ubijaju u ime boga. Nitko ne bi čuo siktava šaputanja iza sebe ili osjetio probadanje tuđih pogleda na tijelu. Žao mi je što ljudi nikada neće značajno evoluirati u pravcu u kojem razmišljaju.

Nela Bosnić, 3.05, Srednja medicinska škola, Subotica

Mia Dimšić

»Bitno je da su učenici zadovoljni«

Učenica 3. f odjela Gimnazije Svetozar Marković **Josipa Mačković** iz Mirgeša je od školske 2021./22. godine postala predsjednica parlamenta u toj školi. Kakve zadatke nosi sa sobom ta titula, za *Kužiš?!* otkriva Josipa.

»Do odluke o tome da se uopće kandidiram je došlo sasvim slučajno. Moja prijateljica **Marijana Gadžur** i ja smo bile izabrane za predstavnike đачkog parlamenta iz našeg odjela, a zatim je sve krenulo svojim tijekom. Na prvoj sjednici đачkog parlamenta birali smo osobe za svaku poziciju, kao što su zapisničari, potpredsjednici i tako dalje. U tom momentu smo Marijana i ja odlučile da ćemo se kandidirati, ona u nadi da će biti predsjednica a ja u nadi da ću joj pomagati, to jest biti njena zamjenica. Međutim, đaci iz parlamenta su izabrali mene. Drago mi je zbog toga i želim svakom ovakvu priliku«, navodi Josipa i ističe kako je na početku bila malo uplašena, ali je sve postalo lakše kada su uz nju bili profesor **Sava Samardžić** i psihologinja **Jasna Đanić** koji su joj sve pojasnili.

Josipa otkriva da je sada njen zadatak da u što većoj mjeri provede i ispuni učeničke želje te da svi zajedno predstavljaju Gimnaziju u što boljem svjetlu. Ona opisuje kako na sjednici parlamenta učenici predstavljaju probleme svog odjela i ono što bi oni, kojim slučajem, htjeli promijeniti.

»Za sada kao đачki parlament nismo mnogo toga učinili jer nismo imali kad, zaista, prvo polugodište nam je proletjelo i dok smo se snašli evo nas na polovici drugog. Ipak, parlament je veoma važan u svakoj školi, bitno je da su učenici zadovoljni i da mogu reći svoje mišljenje bez nekog ustručavanja«, naglašava naša sugovornica.

K. I. I.

Književnik, preporoditelj i svećenik

Rođen je u Srijemskim Karlovcima u činovničkoj obitelji 12. svibnja 1827. Osnovno i srednje školovanje stekao je u Srijemskim Karlovcima. Školski drugovi u gimnaziji su mu bili čuveni pjesnik **Branko Radičević**, budući predsjednik Matice srpske **Miloš Dimitrijević** i **Julije Radišić**. Studirao je bogoslovje u Đakovu i Zagrebu.

Đakovački biskup **Josip Juraj Strossmayer** ga je 1850. zaredio za svećenika. Služio je kao kapelan i župnik u Zemunu, Kukujevcima, Sotu, Sarvašu kod Osijeka, Levanjskoj Varoši kod Đakova, a bio je i prebendar u Đakovu, u stolnoj crkvi. Od 1866. do smrti bio je petrovaradinski župnik. Kraljevskom poveljom postavljen je za prvog opata sv. Dimitrija Srijemskog. Preminuo je 31. svibnja u Petrovaradinu i sahranjen je kod crkve na Tekijama.

Društveni život

Sudjelovao je u preporodnom pokretu **Ljudevita Gaja**. Međutim, njegovi pogledi nisu bili ograničeni samo na bansku Hrvatsku. Budno je pratio i podupi-

rao preporoditeljska gibanja među bačkim Hrvatima. Razvio je živu korespondenciju s kalačkim prepozitom **Ivanom Antunovićem**, koji se najviše istaknuo u tim aktivnostima. Bio je jedan od utemeljitelja Kninskog starinarskog društva (osnovano 3. srpnja 1887.), koje je 1893. dobilo ime Hrvatsko starinarsko društvo u Kninu.

Bio je član Književnog odjela Matice srpske u Novom Sadu, koja je objavila njegov nekrolog u listu *Branik*. Bio je u prijateljskim odnosima s tajnikom a poslije i predsjednikom Matice srpske **Antonijem Hadžićem**, koji je bio rodom iz Subotice. Upravo je njemu povjerio jedan dio neobjavljenih spisa, koji je posthumno objavljen 1900. u novosadskom listu *Pozorište* br. 13-20. Odlikovao ga je crnogorski knez **Nikola** 1897. godine *Danilovim ordenom IV. reda*.

Djelo

Rano je otkrio svoj talent za književnost i pisanje općenito. U početku je pisao pjesme i drame. Međutim, manji dio njih je objavljen. Stihovi su mu objavljvani u *Zori dalmatinskoj*, *Danici*, *Slavoncu*, *Dragoljubu*, *Podunavci*, *Naše gore listu*, *Glasonoši*, *Nevenu*, *Vijencu* itd. Jedan dio pjesama i drama je izašao u okviru posebnih izdanja. Od zbirke pjesama to su *Srijemska vila* (1863.), *Glasičke-srčanice* (1874.), *Posestrinstvo* (1888.), *Sveti Ivan Kapistran* (1892.), a od drama: *Saćurica i šubara* (1864.), *Šokica* (1884.).

Međutim, kasnije se posvetio povijesti. Sakupio je ogroman broj podataka o prošlosti Srijema, koji su objavljeni u Arhivu za hrvatsku povjesnicu **Ivana Kukuljevića Sakcinskog** (*Povjesničke crtice iz Srijema i O srijemskim starinama*).

Od poezije, najuspjelije su mu domoljubne pjesme, a za popijevku *Domovini i ljubavi* glazbu je skladao **Ivan Zajc**. Od drama, najveći uspjeh postignuo je pučkom dramom *Šokica*, u kojoj je iznio ideju o toleranciji između katolika i pravoslavaca. Naročita osebnost njegovog stila je lokalni patriotizam, koji se javlja manje ili više u svim njegovim djelima.

Njegovo književno djelo stručno je obradila književnica i jezikoslovka **Jasna Melvinger** iz Petrovaradina.

Vladimir Nimčević

JOHN HARNETT I ADELINE SMITH IPAK NISU ŽURILI PREMA RANČU. IMALI SU ISPRED SEBE SVO VRIJEME. OVOG SVJETA

BANG! BANG!

PAW !

?!!

OVO JE OKRŠAJ. TVOM OCU TREBA POMOĆ. DRŽ SE ZA MENE.

ISUSE, ŠTO JE TO SAD?! MOJ OTAC JE SAM NA RANČU

BIJ SU TO PUCNI
IZ DVA REVOLVERA
DRŽI SE NA ODSTOJANJU,
DOK ČU JA PRIČI S BOKA
KUĆE, JER SMO OVDJE
ODVEĆ NA OTVO-
RENOM.

SHVAĆAM, NADAM SE
DA JOŠ NIJE KASNO, JER
TKO ZNA KOLIKO IH JE TAMO?
DAJ BUDI OBAZRV MOLIM TE,
SIROTI MOJ OTAC, BRINE ME
OVA TIŠINA.

All Rights Reserved by Author @ Kristijan C. Sekulic 2022.

ODI SKROZ NALUEVO
GDJE SU VELIKE STUENE.
TAMO JE PROLAZ KOJI VODI
KROZ DRVORED I MOŽEŠ PROĆI
NEOPAŽEN. DRŽI SE SJENE OD
KUĆE I DRVEĆA, ALI MORAT ČEŠ
SJAHA TI NA PRILAZU. KAKO TE
ZVUK KOPITA NE BI ODGO
BUDI TIHO!!!

TAMO SU PO SVOJ
PRIČI DVA GNJUSA
S PIŠTOLJIMA. OVA TIŠINA
ZNAČI KAKO JE OKRŠAJ
ZAVRŠEN, ALI U ČU
KORIST?

NE BRINI ZA
MENE ADELIN.
OSTANI OVDJE I
ČEKAJ DOK TE NE
BUDEM POZVAO.

Dvojac bez kormilara

Pred vama je intervju s još jednim interesantnim bendom. Ovaj put imamo nešto namijenjeno za ljubitelje malo tvrđeg zvuka, u pitanju je Fade Out, alternativni duo iz Arilja koji stvara muziku inspiriranu blues rockom i zvukom Palm Deserta. Čine ga dva brata – **Nikola i Vasilije**, dvojac bez kormilara (bass & bubanj). Bend je trenutno završio mini turneju na kojoj su posjetili i Suboticu. Kako su se proveli na tom nastupu, koji ih bendovi inspiraju, kao i gdje ih možete ponovo čuti saznajte iz našeg razgovora s njihovim bubnjarom Vasilijem.

KUŽIŠ?! Koliko dugo svirate zajedno i kako ste se okupili?

Fade Out kao bend postoji kao ideja od 2017., ali ozbiljnija priča kreće krajem 2018. i početkom 2019. godine. Poslije par pokušaja okupljanja bendova, odlučili smo posvetiti se autorskom radu u kome ćemo sudjelovati samo nas dvojica s povremenim gostima na live koncertima.

KUŽIŠ?! Šta sviraju Fade Out?

Pravac koji sviramo se može opisati kao alternativno-garažni rock s primjesama bluesa, punka ali i stoner rocka.

KUŽIŠ?! Navedite pet albuma koji vas inspiriraju?

To su: Royal Blood – *Royal Blood*; Kyuss – *Blues for the red sun*; Truckfighters – *Gravity*; The Black Keys

– *Brothers* i Them Crook Vultures – *Them Crook Vultures*.

KUŽIŠ?! Kako vam je bilo u Subotici? Općenito, kako ste zadovoljni turnejom?

Nismo znali da je scena u Subotici toliko jaka, iako pomno pratimo događanja na sceni. Jako smo bili iznenađeni kako samom organizacijom same svirke, tako i reakcijama publike koja je zaista sjajno prihvatila svirku dva benda (Fade Out i VHS Stereo), koja je začinjena sa DJ setom naših drugara iz Užica. Klub *Mladost* i naša koleginica **Ana Marija** zaslužuju sve pohvale, prosto smo zanijemili.

KUŽIŠ?! Što je sljedeće u planu za Fade Out? Kada vas ponovo možemo čuti uživo i gdje?

U planu nam je da završimo EP, koji će također biti i ekraniziran. Publika će biti zadovoljna, bar se tako nadamo (he-he). Što se tiče svirki, s našim drugarima VHS Stereo i lokalnom podrškom Bilje sviramo u CK13 u Novom Sadu, 13. svibnja, gdje ćemo se predstaviti publici uz par novih pjesama, koje su nastajale u cijelom ovom periodu pre i poslije »pauze«, koja je zadesila sve bendove i izvođače. Sutradan palimo motore i gostujemo na *Ozero Festu* u Arilju. Pored spomenutih nastupa, dogovorene su svirke u Hrvatskoj, Bosni i Crnoj Gori, koje čekaju svoje realizacije, uslijed pandemijske situacije, koja je sve bolja i bolja.

Ivan Benčik

Gamerski kutak

Grand Theft Auto V

Grand Theft Auto V je akcijsko-pustolovna igra iz 2013. koju je razvila kompanija Rockstar North, a objavio Rockstar Games. To je sedmi glavni nastavak u seriji Grand Theft Auto, nakon Grand Theft Auto IV iz 2008. i 15. nastavak ukupno. Smještena u izmišljenu državu San Andreas, baziranu na južnoj Kaliforniji, priča prati tri protagonista – umirovljenog pljačkaša banke Michaela De Santa, uličnog gangstera Franklina Clintona i dilera droge i revolveraša Trevora Philipsa, te njihove pokušaje da počinu pljačke dok su pod pritiskom korumpirane vladine agencije i moćnih kriminalaca. Dizajn otvorenog svijeta omogućuje igračima da slobodno lutaju otvorenim krajolikom San Andreama i izmišljenim gradom Los Santosom koji se temelji na Los Angelesu.

Osnovne informacije

Igra se iz perspektive trećeg ili prvog lica, a svijetom se upravlja pješice i vozilom. Igrači kontroliraju tri glavna protagonista u igri za jednog igrača i mijenjaju se između njih, tijekom i izvan misija. Priča je usredotočena na sekvence pljačke, a mnoge misije uključuju igranje pucanja i vožnje. »Traženi« sustav upravlja agresivnošću odgovora policije na igrače koji počinu zločine. Grand Theft Auto Online, online multiplayer način igre, dopušta do 30 igrača da se uključe u niz različitih kooperativnih i natjecateljskih načina igre.

Igrači koriste bliske napade, vatreno oružje i eksploziv za borbu protiv neprijatelja i mogu trčati, skakati, plivati ili koristiti vozila za navigaciju svijetom. Kako bi se prilagodila veličini karte, igra uvodi tipove vozila koji nisu bili prisutni u njoj prethodnici Grand Theft Auto IV, kao što su zrakoplovi. U borbi, auto-ciljanje i sustav zaklona mogu se koristiti kao pomoć protiv neprijatelja. Ako igrači pretrpe štetu, njihov

mjerač zdravlja postupno će se regenerirati do svoje polovice. Igrači se ponovno pojavljuju u bolnicama kada im se zdravlje iscrpi. Ako igrači počinu zločine, agencije za provođenje zakona mogu reagirati kao što je naznačeno »traženim« mjeračem na head-up zaslonu (HUD). Zvezdice prikazane na mjeracu označavaju trenutnu razinu traženja (na primjer, na razini maksimalne pet zvezdica, policijski helikopteri i specijalci skupljaju se kako bi usmrtili igrače). Službenici za provođenje zakona će tražiti igrače koji napuste teren. Mjerač ulazi u način hlađenja i na kraju se povlači kada su igrači skriveni od linije pogleda policajaca koja se prikazuje na mini-karti na određeno vrijeme.

Neograničene mogućnosti

Neke misije su završene samo s jednim likom, a druge imaju dva ili tri. Izvan misija, igrači se mogu mijenjati između likova po želji pomoću kompasa za smjer na HUD-u, iako je ova značajka ograničena u različitim točkama tijekom priče. Igra može automatski mijenjati likove tijekom misija kako bi ispuni-la određene ciljeve. Kompas avatar lika će treptati crveno ako je u opasnosti i treba mu pomoć, a bljeskat će bijelim ako ima stratešku prednost. Iako igrači izvršavaju misije kao bilo koji od tri protagonista, teže misije pljačke zahtijevaju pomoć suučesnika pod kontrolom umjetne inteligencije s jedinstvenim skupovima vještina poput hakiranja računala i vožnje. Ako suučesnik preživi uspješnu pljačku, uzimaju dio od novčane nagrade i mogu biti dostupni za kasnije misije uz poboljšanja svojih jedinstvenih vještina.

Ova igrice vam garantira beskonačne sate zabave budući da imate zaista neograničene mogućnosti!

Ivan Ušumović / Foto: www.rockstargames.com

19

POLITEHNIČKA ŠKOLA SUBOTICA

FOTOGRAF

nastavni jezik
hrvatski

duljina trajanja srednjeg
obrazovanja
4 godine

broj učenika
30 (27+3 dual)

Posebni zdravstveni uvjeti

Dobar vid na daljinu i blizinu, vid u boji, dobar sluh, odsutnost poremećaja glasa ili govora koji utječu na komunikaciju, uredan nalaz mišićno-koštane funkcije te odsutnost kroničnih poremećaja koji značajno narušavaju kognitivno i emocionalno funkcioniranje.

O obrazovnom profilu

Fotografi bilježe trenutke, ljude, povijesno važne događaje, različita zemljopisna područja i razne druge objekte. Pri tome koriste fotoaparate, filmove, rasvjetne uređaje, filtere, a zahvaljujući razvoju digitalne fotografije moraju znati koristiti i računalne programe za obradu fotografija. Pojedinačne su radne faze u procesu pripreme fotografije: priprema prostora, materijala i tehničke opreme; fotografija, razvoj filma; fotografiranje u klasičnom laboratoriju s kemikalijama ili na printeru; klasično retuširanje fotografija i računalna obrada fotografija; laminacija – lijepljenje fotografija na tvrdi površinu; kadriranje i skeniranje fotografija; arhiviranje negativna, pozitiva i digitalnih medija; rad na recepciji fotostudija, prodaja fotografskog materijala i opreme.

Nakon završetka srednje škole
stječe se zvanje **fotografa**.

Mogućnost nastavka školovanja

Školovanje je moguće nastaviti na svim višim i visokim strukovnim studijima kao i na fakultetima, nakon polaganja državne mature koja je obavezna za sve učenike srednjih četverogodišnjih škola u Republici Srbiji.

Poželjne kvalifikacije i osobine

Za fotografe je važno da budu kreativni i imaju razvijen osjećaj za estetiku. Poželjno je da budu strpljivi i precizni. Potreban je dobar vid, dobro prepoznavanje nijansi i svjetlina boja. Poziv je prikladan za oba spola. Portretistima je potrebno da vole rad s ljudima, budu ugodni, komunikativni, strpljivi i ljubazni, fotoreporterima je potrebno da budu pokretni, brzi i spretni, dok je komercijalnim fotografima važna kreativnost kako bi fotografija bila što ljepša i uvjerljivija. Za fotoreportera je važna aginost i spretnost jer često mora brzo reagirati.

Uvjeti rada:

Uvjeti rada fotografa ovise o vrsti fotografija koje snimaju, kao i o mjestu u kojem su zaposleni. Umjetnički fotografi sami kreiraju svoje radno vrijeme, kao i prostor u kojem fotografiraju. Slikari portreta uglavnom rade u određeno radno vrijeme, u ateljeu, a po potrebi i na terenu. Fotoreporter su vezani za konkretan zadatak, a radni prostor im je uglavnom izvan radnog prostora i vremena, često putuju kako bi bili izravno na licu mjesta. Komercijalni fotografi rade po zadatku i nisu vezani za određeno radno vrijeme, već za rokove. Također, njihov je radni prostor dinamičan i ovisi o objektima koje fotografiraju. Također, fotografi mogu raditi u znanstveno-istraživačkim ustanovama, u turizmu (npr. promotivna fotografija) itd.

Mogućnost zaposlenja

Mogućnosti su velike, a ovise o samom učeniku i njegovu daljnjem opredjeljenju što želi raditi i čime se baviti.

SREDNJA MEDICINSKA ŠKOLA

Fizioterape

Zdravstveni

nastavni jezik
hrvatski

duljina trajanja
obrazovanja

Posebni zdravstveni uvjeti:

Normalan vid na blizinu i na daljinu, normalan sluh, normalna funkcija gornjih i donjih ekstremiteta i kralježnice, normalna funkcija kardiovaskularnog sustava, odsutnost alergijskih manifestacija.

Važno za rad

Izdržljivost, dobra kondicija, snalaženje s riječima, suosjećajnost, toplina, savjesnost, staloženost i strpljivost – rezultati fizikalne terapije vide se tek nakon marljivog i upornog rada s pacijentom.

Uvjeti rada

Uglavnom rad u zatvorenom prostoru, uporaba medicinskih instrumenata, uređaja i pomagala, rad u smjenama, vikendom i praznicima.

Nakon završetka srednje škole stječe uglavnom radi pod stručnim nadzorom

Mogućnost nastavka školovanja na višim i visokim strukovnim školama i fakultetima

Mogućnost zaposlenja:

MEDICINSKA ŠKOLA SUBOTICA

fizioterapeutski tehničar

zdravstvo i socijalna zaštita

dužina srednjeg

4 godine

broj učenika

30

Tipični poslovi

Pomoć bolesnim i povrijeđenim osobama u cilju povećanja pokretljivosti, ublažavanja bola, sprečavanja i ublažavanja trajnih posljedica bolesti i povreda.

U suradnji s liječnikom realizira razne postupke terapije primjenom: električne struje, topline, hlađenja, ultrazvuka i masaže (ručno i uz pomoć raznih aparata). Povećava pokretljivost i ublažava bolove pacijentima, podučava ih i motivira da sami vježbaju i služe se štakama, protezama, kolicima i drugim pomagalicama. Bolesnicima, a posebno djeci i mladima daje savjete o pravilnom kretanju i držanju tijela.

Predmeti

Stručni predmeti su: anatomija i fiziologija, latinski jezik, higijena sa zdravstvenim odgojem, mikrobiologija s epidemiologijom, patologija, psihologija, medicinska biokemija, farmakologija i osnove kliničke medicine, specijalna rehabilitacija i zdravstvena njega i rehabilitacija, fizikalna terapija, kineziologija, kineziterapija i osnove masaže.

Stječe se zvanje fizioterapeutski tehničar koji može raditi u zdravstvenim ustanovama ili kao samostalni poduzetnik.

Nakon završetka studija stječe se zvanje stručni fizioterapeut, fizijatar, liječnik.

Privatna praksa, zdravstveni, rehabilitacijski i sportski centri, toplice, sportski klubovi ...

GIMNAZIJA „SVETOZAR MARKOVIĆ” SUBOTICA

opći smjer

nastavni jezik

hrvatski

dužina trajanja srednjeg
obrazovanja

4 godine

broj učenika

30

Kome je namijenjen opći smjer?

Gimnazija općeg tipa spona je između prirodno-matematičkog i društveno-jezičnog smjera. Predmeti koji se ovdje uče predstavljaju uravnotežen izbor kako prirodnih tako i društvenih znanosti. Učenici sve četiri godine uče matematiku, materinji jezik, strane jezike, fiziku, povijest, kemiju, biologiju. Pogoduje onim učenicima koji su podjednako dobri i u prirodnim i društvenim znanostima. Ovaj profil nudi visoku razinu opće kulture i znanja iz svih predmeta.

Nakon završene gimnazije i položene državne mature potrebno je nastaviti školovanje.

Mogućnost nastavka školovanja na višim i visokim strukovnim školama i fakultetima

Svi učenici koji uspješno završe gimnaziju imaju mogućnost upisati fakultete društveno-humanističkih, medicinskih, prirodno-matematičkih ili tehničko-tehnoloških znanosti u našoj zemlji i u inozemstvu.

HRVATSKO
NACIONALNO VUČE
U REPUBLICI SRBIJI

OBRAZUI SE NA
HRVATSKOME
JEZIKU!

»Zastave budućnosti« u Novom Sadu

Gotovo 200 mladih umjetnika i umjetnica iz oko 20 zemalja, od 28. do 30. travnja, donose novu energiju u *Kreativnom distriktu* u Novom Sadu, u okviru programa »Zastave budućnosti«. Bit će priređeno oko 70 događaja koji podrazumijevaju muziku, ples, cirkus, predstave, izložbe, modu...

Glas novih mladih umjetnika čut će se na čak četiri bine, širom *Kreativnog distrikta*, kroz najrazličitije muzičke žanrove od jazz, rocka, preko indieja i popa, ali i trapa, hip hopa i elektro zvuka. Ovom prilikom nastupit će mladi jazz sastavi Artur Possing kvartet, Any Key Trio, Kijube, Hauptman, Purple is the Color, Drumbooty, Abase, Frontline Vibers, Turbojazz, potom predstavnici novog vala u zemlji i regiji **Marko Louis**, Skier and Yeti, **Peki Pele**, Fantom, **Luka Rajčić**, KOIKOI, Sitzpinker, Xanadu, Tam, Kene Beri, Nihil, Bašha, Spejs Noksi, Bigru, Paja Kratak, No Filter i Rođeni, MickaLifa, Zoi, Piqued Jacks, Monohrom, Koala Voice, **Nemanja**, Porto Morto, Šajzerbiterlemon, kao i DJ-evi Yussyus, Sebastian Schund, DJ Bend, Stevie Whisper i Feloneezy.

Vizualna umjetnost obuhvatit će četiri nesvakidašnje izložbe – od dječjih radova na izložbi »Crteži putuju vremenom«, preko studentskih radova koji oslikavaju njihovu svakodnevicu na izložbi »Oni žive«, nove suvremene umjetničke prakse u vidu »Razlika«, pa sve do radova mladih umjetnika koji imaju priliku izraziti se kroz inovativne umjetničke forme, poput prve novosadske galerije na otvorenom u okviru izložbe »Otići ili ostati«. Umjetnički izraz mladih korisit će i jezik teatra, performansa i mode, i to na festivalu primijenjenog kazališta »Umjetnost na dlanu«, festivalu uličnog plesa »Groovin'«, cirkuskim radionicama i performansima »Uravnoteži se!«. »Cirkusom do balaNSa?«, projektu »Povezivanje kroz modu«, gdje će se predstaviti mladi dizajneri i dizajnerice. Svi programi na »Zastavama budućnosti« su besplatni, osim performansa »Ecouté/Expansion«. Opširnije na sajtu www.novisad2022.rs.

Studfest na Paliću

Studfest, četverodnevni događaj koji okuplja mlade i ljubitelje dobrog ritma, bit će održan od 12. do 15. svibnja na Paliću. Kako organizatori navode, spektakularni glazbeni festival će dovesti vrhunske

izvođače koji će napraviti odličnu atmosferu i razmrdati podij u techno stilu. Očekuje se 30 izvođača na tri pozornice. Pored headlinera i live izvođača, posjetitelje očekuje popularni Dragi Bravo party, tematski tulum, zanimljive tribine za mlade i avantura za pamćenje. Ulaznice se mogu kupiti na svim prodajnim mjestima *Gigstixa*.

Rundek & Ekipa u NS

Koncert Rundeka & Ekipe bit će održan u subotu, 28. svibnja, u SKCNS *Fabrika* u Novom Sadu. Ekipu čine mahom mlađi glazbenici s bogate i vibrantne nove zagrebačke scene, koje je poznati rock veteran **Darko Rundek** okupio 2017. za potrebe turneje povodom obilježavanja dva desetljeća albuma *Apokalipso*. To su **Roko Crnić**, **Silvio Bočić**, **Miro Manojlović**, **Igor Pavlica** i **Ana Kovačić**. Početak je u 21 sat. Ulaznice se mogu kupiti online na <http://www.gigstix.com/> kao i na prodajnim mjestima *Gigstixa*. Na dan koncerta cijena će iznositi 1.800 dinara, a moći će se kupiti na biletarnici *Fabrike*.

PREPORUKA

Rebel Star – Početak i kraj

Šesti album grupe Rebel Star koju predvodi **Milan Glavaški** (nekad Pop-cycle i Eva Braun) izašao je krajem prošle godine i nosi naslov *Početak i kraj*. Kao i svi prethodni albumi Rebel Stara i ovaj je instant postao mala lek-tira suvremenog pop rocka. Zavodljive, nježne melodije, primjese americane, pregršt emocija i naravno Milanovi jedinstveni tekstovi krase ovaj album od početka do kraja, a pjesme kao što su *Beograd*, *Početak i kraj*, *Dugi koraci* ili *Male stvari* spadaju u najbolje pjesme koje je ovaj bend izbacio, te ako slučaj-no niste upoznati s radom Milana Glavaškog, ovaj album je sjajno mjesto za početak. Sve u svemu, riječ je o jednom prvoklasnom pop rock albumu, koji zaslužuje da se nađe na vašim proljetnim playlistama. Album je dostupan u cijelosti na Youtubeu i bandcampu, kao i na streaming platformama.

Uz već spomenute, izdajamo pjesme: *Sunce* i *85*.

I. Benčik

Belfast

Odrastanje u glavnom gradu Sjeverne Irske inspiriralo je poznatog redatelja i glumca **Kennetha Branagha** da kreira film *Belfast* koji prikazuje život sjevernoirске protestantske obitelji radničke klase iz perspektive njihovog 9-godišnjeg sina Buddyja. Njegov otac radi u Engleskoj, dok obitelj – mama, stariji brat Will i baka i djed po ocu – žive u Belfastu. Radnja je smještena u period 1960-ih godina, odnosno u period društvenog i političkog previranja u Sjevernoj Irskoj.

Dana 15. kolovoza 1969. godine grupa protestanata je organizirala nered u Buddyjevoj ulici, napadajući kuće kako bi zastrašila lokalne katolike. Kao odgovor, građani postavljaju barikade na ulici kako bi spriječili njihov povratak. U filmu se prepliću problemi s uznemiravanjem i nasiljem u ulici, problemi s dugovima, razmišljanjem o emigraciji, bolesti, ali i mali trenutci sreće. Iako je u pitanju crno-bijeli film, što ja inače ne volim, film me je oduševio i svima ga preporučam jer razbija predrasude i na lak način približava priču o obitelji, odnosima i gubitku – ukratko, priču o životu.

Glavne uloge u filmu, koji je bio nominiran za sedam *Oscara*, a koji je osvojio onaj za najbolji originalni scenarij, igraju: **Jamie Dornan**, **Caitriona Balfe**, **Judi Dench**, **Ciarán Hinds**, **Lara McDonnell** i drugi.

K. I. I.

Polovina koja nedostaje

U trenutku kada su slobode na papiru garantirane, a u stvarnosti stalno narušene; kada je otvorenost ka različitosti nikad naglašenija a ipak diskriminacija nikad veća; kada Amerika izgleda kao najjača sila a zapravo vlastiti sustavi je podrivaju, **Brit Bennett** putem romana *Polovina koja nedostaje* piše svoju viziju života u Sjedinjenim Američkim Državama. Kroz priču o dvije sestre, istog porijekla, okolnosti i mogućnosti koje su drugačije iskoristile, ona progovara o pitanju izbora, utjecaju našeg podrijetla na našu budućnost. Jedna od djevojčica bježi od surovog svijeta provincije koji je ograničava, dok se druga u njega svojevrijetno vraća i ispašta. Ipak, jedna od njih živi u laži o tome gdje zapravo pripada.

Roman zasnovan dijelom na autoričinoj prošlosti, odrastanju u Kaliforniji i pitanjima rase i identiteta čitatelje ne ostavlja ravnodušnima. Dirljiva priča o dvije žene čiji su životi isprepleteni, čak i onda kada su one miljama daleko, načinila je Bennettovu jednim od vodećih glasova suvremene američke proze.

A. I. Darabašić

GLAZBA

FILM

KNJIGA

FOTO NATJEČAJ na temu MLADOST

U povodu 15. obljetnice od izlaska prvog broja časopisa za mlade *Kužiš?*, koja se obilježava 8. lipnja, *Kužiš?* raspisuje nagradni natječaj za najbolju fotografiju **mobitelom** na temu *Mladost*.

Na natječaju mogu sudjelovati mladi pripadnici hrvatske zajednice uzrasta **od 14 do 25 godina** s područja Republike Srbije. Na natječaj se šalje jedna fotografija. Fotografiju je potrebno poslati na mail: kuzis07@gmail.com.

Uz rad je potrebno poslati i podatke: ime i prezime, adresu, školu, odjel i godište.

Rok za slanje fotografija je **do 25. svibnja**, a proglašenje najboljih radova bit će u lipnju, nakon čega slijedi i svečano uručenje nagrada.

Radove će ocjenjivati tročlano stručno povjerenstvo, a najuspješnije očekuju lijepe nagrade.

Fotoaparati Fuji Instax Mini
70 Red • 20 foto papira

prva nagrada

JBL Bežične slušalice
Tune 570BT

druga nagrada

JBL Bežični zvučnik
GO 3 (4.2 W)

treća nagrada

+ deset utješnih nagrada – knjige iz naklade NIU *Hrvatska riječ*